

NIEUWSBRIEF

van de Werkgroep Pleistocene Zoogdieren

Beste leden,

29 november jongstleden was alweer de laatste WPZ-bijeenkomst van 2025. Daarmee sluiten we weer een succesvol jaar af; hier zullen we later op terugkijken in het jaarverslag. Omdat er in de laatste dagen van 2025 nog wat leuke evenementen te gebeuren staan en er alweer veel moois gepland is voor 2026 hebben wij een extra nieuwsbrief opgesteld om iedereen alvast op de hoogte te stellen.

Namens het bestuur wens ik alle lezers alvast fijne dagen en een gelukkig nieuwjaar. We hopen op mooie fossielen onder de kerstboom en veel gezelligheid en plezier!

Cranium is onderweg!

Het is weer bijna zover: Cranium 42-2 ligt rond 16-17-18 december bij alle leden op de mat. Mooi op tijd als kerstcadeau dus! Terwijl wij als lezers ongeduldig wachten om deze te lezen is de redactie alweer hard aan het werk met de volgende editie. Heb jij ook een bijdrage voor het komende nummer? Dan kun je die insturen tot **15 januari 2026!**

Contributie 2026

Daarnaast is het ook weer tijd om de contributie over te maken! Mocht je dit nog niet hebben gedaan, doe dit dan graag voor het begin van 2026.

Lidmaatschap voor leden ouder dan 25 jaar bedraagt: 35 euro

Lidmaatschap voor huisgenoten bedraagt: 12 euro

Lidmaatschap voor leden t/m 25 jaar bedraagt met leeftijds-korting: 17,50 euro

Onze bankrekeninggegevens zijn: ABN AMRO Bank, NL57ABNA0627307167 t.n.v. Werkgroep Pleistocene Zoogdieren.

IN DIT NUMMER

Cranium is onderweg!.....	1
Contributie 2026	1
Bijeenkomsten 2026	2
Oudste mammoet-RNA	2
IJstijd Symposium Naturalis	3
Fossiele Herten-Symposium in Leuven	3
Symposium Hominin Diversity in Eastern Asia.....	3
Animal Palaeopathology Working Group Webinar Series	4

Bijeenkomsten 2026

Uiteraard komen er in 2026 weer veel mooie bijeenkomsten. Daarvoor reserveren we nu alvast vier data:

- **28 maart** is de Algemene LedenVergadering (ALV) in het Natuurhistorisch Museum Rotterdam;
- **13 juni**;
- **12 september**;
- **28 november!**

Schrijf deze data vooral alvast in de agenda. Meer details volgen, zoals gebruikelijk, korter voor de datum van de bijeenkomst via de mail en via de nieuwsbrief.

Daarnaast gaat de WPZ in 2026 ook weer excursies organiseren. Dit was afgelopen jaar een groot succes; zie ook de komende Cranium! Meer details volgen.

“We showcase the potential to study ancient RNA molecules beyond preconceived limitations.” (citaat van Mármol-Sánchez et al., 2025)

RNA

De bekendste vorm van RNA is mRNA: de tussenstap tussen het DNA en de eiwitten die ons lichaam opbouwen. Er zijn echter nog veel meer soorten: ribosomaal RNA, dat we nodig hebben om het mRNA te “vertalen” tot eiwitten, small interfering RNA, dat een belangrijke rol speelt bij het reguleren van de expressie van een gen, enzovoorts.

Het mRNA is informatief voor welke genen op welke plekken op welke momenten aanstaan: het DNA is er altijd, maar het mRNA vertelt je welke genen er worden afgelezen. Dit levert dus veel specifiekere informatie over de ontwikkeling en opbouw van weefsels, over de ontwikkeling van het organisme in het geheel, noem het maar op. Werkelijk een schat aan informatie dus.

Oudste mammoet-RNA

We horen met enige regelmaat over erg oud DNA, maar zelden over prehistorisch RNA. Dit lijkt op DNA, maar is toch anders (zie hiernaast). Mármol-Sánchez et al. hebben afgelopen november in het tijdschrift [Cell](#) hun bevindingen gepubliceerd van het RNA dat zij uit 10 mammoetresten uit de permafrost hebben gehaald. Een daarvan, ca. 39,000 jaar oud, was goed genoeg bewaard gebleven voor analyse en is daarmee de oudste RNA-sequentie ter wereld— voor nu. Dit is belangrijk, want RNA geeft ons geheel andere inzichten dan DNA (zie hiernaast). RNA-sequenties zijn dus een cruciale stap om meer te leren over de biologie van uitgestorven dieren. Helaas gaan RNA-sequenties nog sneller kapot dan DNA.

De onderzoekers ontdekten bijvoorbeeld prompt dat mammoet Yuka, eerder gedetermineerd als een vrouwtje, genetisch meer op een mannetje lijkt. Mogelijk had hij (zij?) dus een genetisch defect. Maar nog veel meer; het artikel is een aanrader om te lezen!

Mammoet Yuka wordt onderzocht.
Foto: Pichi Chuang.

Ijstijd Symposium Naturalis

Zaterdagmiddag **31 januari 2026** organiseren Isaak Eijkelboom en Frank Wesselingh in het kader van hun project LegaSea een symposium: "Ijstijd zoogdieren op hun plek gezet". Tijdens het symposium zijn er lezingen over de laatste inzichten over de Ijstijd in Nederland en wordt de Citizen Science community in het zonnetje gezet. Het belooft een interessante bijeenkomst te zijn, die ook voor WPZ-leden de moeite waard is!

Het symposium vindt plaats in het Auditorium van Naturalis, Leiden. Toegang is gratis, maar wel met aanmelding: volg daarvoor [deze link!](#)

Fossiele Herten-Symposium in Leuven

In de vorige editie van de nieuwsbrief hebben we reeds de Iconische Ijstijdhertendag in Denekamp gedeeld, die op zaterdag 6 juni plaatsvindt. Maar ook België doet mee: zaterdag **14 maart 2026** wordt de conferentie afgetrapt aan de Universiteit Leuven! De fantastische herten van het Pleistoceen zullen uitgebreid in de spotlight staan. Het wordt een interessante en unieke dag, die voor de WPZ ook zeer de moeite waard zal zijn!

Zie voor meer informatie de [website](#).

Symposium Hominin diversity in Eastern Asia

Er staat nog meer leuks op de planning in Leiden: donderdag **22 januari 2026** staat het symposium "Hominin diversity in Eastern Asia" op de planning, met onder andere Harold Berghuis, die bij onze laatste WPZ-bijeenkomst heeft gesproken. Internationale experts komen hier samen om de laatste ontdekkingen en ontwikkelingen op het gebied van mensachtigen te bespreken en discussiëren. Het wordt afgesloten met de PhD-verdediging van Harold. Mocht je hem hebben gemist bij de laatste WPZ-bijeenkomst; pak nu je kans!

Het symposium vindt plaats van 10.00 tot 13.30 aan de Faculteit voor Archeologie van de Universiteit Leiden, Einsteinweg 2. Voor meer informatie, klik [deze link!](#)

Animal Palaeopathology Working Group Webinar Series

Af en toe vinden we wel eens een pathologisch bot. Vaak zijn dit botten met een verhaal: een naar abces, een ernstige ziekte, een nare breuk. Een beetje luguber misschien, maar reuzeinteressant. Wil je hier meer over leren? Dan organiseert de Animal Palaeopathology Working Group (APWG) sinds 25 november tot en met mei 2026 ongeveer maandelijks online lezingen over dit onderwerp, die je van het comfort van je eigen bank kunt volgen. Voor meer informatie, zie de [website!](#)

Foto: een overgangswervel van een wolharige neushoorn met asymmetrische ribfacetten, beschreven door Alexandra van der Geer en Frietson Galis in *Cranium* 34-2 (2017).

